

Изх. №: 200066 / 10.11.2020 г.

В продължение на наш Изх. №200063 / 04.11.2020 г.

ДО
МЕНДА СТОЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И
ФИНАНСИ,
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО,
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ
ЗАМЕСТИК
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ
МИНИСТЪР НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО,
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КИРИЛ АНАНИЕВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ,
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ:
ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Относно: Становище на Американската търговска камара относно законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2021 г., № 002-01-61, внесен от Министерски съвет на 29 октомври 2020 г. - второ гласуване.

Гр. София, 10 ноември 2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

В процеса по приемане на становища между Първо и Второ четене на Закона за бюджет за 2021 г. на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) се обръщаме отново към Вас от

името на Американската търговска камара в България. Нашата организация обединява над 340 американски, български и мултинационални компании, работещи дългосрочно в страната в различни сектори, в т.ч. и в сектор „Здравеопазване“.

Нееднократно сме заявявали нашата подкрепа на Вашите усилия за увеличаване на средствата за здравеопазване. С развитието на епидемията от COVID-19 и фокуса на обществено и политическо внимание върху възможните начини за справяне с кризата, изразяваме нашите опасения, че се пренебрегват други направления, които да гарантират превенция, лечение и рехабилитация на редица групи граждани. Факт е, че идващата година ще е изпълнена с небивал натиск върху здравната система. Затова отново представяме на Вашето внимание нашите предложения за осигуряване изпълнението на критично-важната ѝ роля за покриване на растящите нужди от медицински услуги и лекарствено лечение. Нашата позиция и възможни решения са изготвени от членовете на Комитет „Здравеопазване“ към Американската търговска камара.

Повишен риск от недофинансиране в НЗОК

През 2019 г. с промени в Закона за здравното осигуряване, се въведе Механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК, който предвижда притежателите на разрешение за употреба (ПРУ) на лекарствени продукти, заплащани от НЗОК, да компенсират изцяло бюджетния преразход на НЗОК за реимбурсираните лекарства.

За периода от 2015 г. до 2020 г. годишната стойност на отстъпките и компенсациите, предоставени от фармацевтична индустрия към НЗОК непрекъснато расте: от ок. 50 млн. лв. (2015 г.) до очаквани над 280 млн. лева (2020 г.). Това са **общо 900 млн. лв. за 6 години**. При така действащото законодателство **се очаква през 2021 г. компаниите-производителки да дадат отстъпки от повече от 430 млн. лева**. Това води до сериозен риск компаниите-представителства на чуждестранни фармацевтични компании **да не могат да продължат да гарантират достъпа на българските пациенти до живото-поддържащи медикаменти при действащата система за отстъпки и недофинансирането на бюджета за лекарства за 2021 г.**

Предложеният **проект на Бюджет на НЗОК за 2021 г. е по-нисък от нетните разходи на НЗОК за тези продукти през 2020 г.** Това ще наложи фармацевтични компании, предлагащи продукти, които растат, да връщат на НЗОК средства по Механизма повече, отколкото е техният ръст и да работят на загуба. Подобен подход освен лишен от икономическа и пазарна логика, крие и огромна опасност от оттегляне на компании от българския пазар.

Американската търговска камара в България изразява своите опасения, че ако Бюджет 2021 на НЗОК за лекарства не е поне равен на нетните разходи от Бюджета за 2020 г., може да се стигне до оттегляне на медикаменти и дори и на компании от пазара. Важно е българските граждани да имат достъп до всички достижения на съвременната фармацевтична наука и разчитаме на управленски решения, които няма да поставят в риск здравето на хората.

Ние предлагаме бюджетът за лекарствени продукти за 2021 г. да бъде не по-нисък от нетните разходи на НЗОК за заплащане на лекарствените продукти през 2020 г.

- В проекта за Закон за бюджета на НЗОК за 2021 г. (т. 1.1.3.5.1.1) за лекарствени продукти за домашно лечение, назначени с протокол са предвидени 465 млн. лв. Същевременно, според анализите на НЗОК, нетните разходи за лекарствени продукти в тази група след отстъпките, заплатени от фармацевтичните компании на НЗОК, се очаква да достигне 494 млн. лв. през 2020 г. В този смисъл, **през 2021 г. в тази група се очертава недофинансиране от 29 млн. лв.**

- За лекарствени продукти за: лечение на злокачествени заболявания, при животозастрашаващи кръвоизливи, спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности и прилагани в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги, са предвидени 545 млн. лв (т. 1.1.3.5.2 в ЗБНЗОК). Според анализите на НЗОК, нетните разходи за лекарствени продукти в тази група след отстъпките, заплатени от фармацевтичните компании на НЗОК, се очаква да достигнат 592 млн. лв. през 2020 г. В този смисъл, **през 2021 г. в тази група се очаква недофинансиране от 47 млн. лв.**

Риск от ценови ефект на доминото, който за отекне и в ЕС

Бихме искали да обърнем внимание и на предложеното с т.7 на § 20. на Законопроекта изменение в Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, а именно намаление с 10% на заплащаните от Министерството на здравеопазването цени на лекарствените продукти за ХИВ/СПИН без аналог.

„7. В чл. 262 се създават ал. 14 - 16:

„(14) За лекарствените продукти по ал. 6, т. 3, за които стойността, заплащана от бюджета на МЗ, се изчислява чрез групиране, в което не участват лекарствени продукти на други притежатели на разрешение за употреба, с изключение на генеричните лекарствени продукти и на ваксините за задължителни имунизации и реимунизации, ваксини по специални показания и при извънредни обстоятелства, специфични серуми, имуноглобулини, определени с наредбата по чл. 58, ал. 2 от Закона за здравето, стойността по договорите на МЗ за закупуване на лекарствените продукти не може да бъде по – висока от 90 на сто от стойността на съответния лекарствен продукт, определена за заплащане с публични средства в позитивния лекарствен списък по ал. 6, т. 3.

(15) При намаляване на стойността на лекарствен продукт, определена за заплащане с публични средства в позитивния лекарствен списък по ал. 6, т. 3, МЗ заплаща този лекарствен продукт, а търговците на едро го доставят на по-ниската стойност между стойността по сключените договори и 90 на сто от намалената в позитивния лекарствен списък стойност.

(16) МЗ не може да заплаща, а търговците на едро с лекарствени продукти не могат да доставят лекарствени продукти на цени, по - високи от стойностите по ал. 15.“1.

Въвеждането чрез закон на намаление с фиксиран процент на тръжна цена на определен лекарствен продукт спрямо утвърдената в Положителния лекарствен списък (ПЛС) цена, която вече е най-ниската спрямо 10 референтни държави, е административен прецедент в българската нормативна уредба.

1. Устойчива практика на държавите в Европейския съюз при международно рефериране на цени е законово регламентирани ценови намаления да се взимат предвид при изчисление на цените в използваните за сравнение държави. В случай че предложението бъде прието и приложено, намалението с 10% бързо ще намери пряко отражение в цената на същия лекарствен продукт в държавите, които реферират към България, а чрез тях непряко в цените на повечето държави в ЕС, а и извън ЕС. Новата по-ниска цена ще стане референтна за България и ще последва ново 10% намаление. **Исправени пред подобна ценова спирала, компаниите може да преосмислят доставките на определени лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения и МЗ.** Именно поради тези причини практиката на въведени със закон фиксирани ценови намаления не е прилагана у нас досега и вече не се прилага в страните от ЕС.

2. Гореспоменатите промени са в допълнение на вече съществуващите ценови рестрикции и механизми, като: задължителна отстъпка при реимбурсиране; задължителна отстъпка от минимум 10% от цената която НЗОК заплаща; механизъм за гарантиране предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК, под който фармацевтичните компании покриват под формата на директни плащания към НЗОК покриват изцяло дефицита на определения годишен бюджет на НЗОК.

3. Ситуацията с COVID-19 продължава да се развива бързо на глобално ниво и в редица държави търсенето на лекарствени продукти, особено за антиретровирусна терапия, се е повишило в пъти. Това е предпоставка за недостиг. Налагането на предложената мярка за намаление с 10% ще се отрази върху цената на лекарствения продукт в държавите, които реферират към България, следователно, съществува реална опасност производителите на лекарствени продукти за ХИВ да преосмислят доставките си и регистрацията на най-новите ХИВ медикаменти в България, което би ограничило достъпа на пациентите до иновативна животоспасяваща терапия с минимално или никакви странични ефекти за здравето.

В очакване на Вашето решение, което да гарантира, че българските граждани ще имат сигурен достъп до необходимата им терапия в момент, в който здравеопазването е повече от всякога въпрос на национална сигурност.

Заявяваме нашата готовност да работим заедно за развитието и подобренията в Здравната система на Република България.

С УВАЖЕНИЕ:

Оливие Маркет
Президент

Американска търговска камара в България